

De kinderen van de Amerikaanse School of The Hague in pelgrimskleidij.

FOTO'S TACO VAN DER EB

Thanksgiving is jarenlang te rooskleurig geweest

Geerlof de Mooij

Leiden ■ De in Nederland woonachtige Amerikanen komen donderdagochtend opgedirkt naar de Thanksgiving-viering in de Pieterskerk. Ze komen om feest te vieren, maar gedenken ook die 'andere kant' van het verhaal. „Voor de natives is Thanksgiving een dag van rouw.”

Geneva Stolze uit Wassenaar spreekt haar 9-jarige dochter Anouk nog één keer steng toe voordat de Thanksgiving-viering in de Pieterskerk begint. „Anouk!” zegt ze. „Dit is niet het moment om 'silly' te doen.” Ze kijkt opzij, terwijl de menigte opstaat, en de orgelmuziek aanzwelt, en dan weer naar haar dochter. „Het is... show time!”

Kolonisten

Het is klokslag half elf, de voorstelling begint. Keurig in het gelid schuifelen de kinderen van de *American School of The Hague* in pelgrimskleidij door het gangpad. Ze houden halt bij het spreekgestoelte. Een van de 'boy scouts' heet de aanwezigen welkom. Er volgen speeches van burgemeester Peter Heijkoop, van Ria Koet, afstammeling van een Leidse pelgrim, en van de in Chicago

geboren manuscje van alles Roberta Enschede.

Op de vierde donderdag van november vieren de Amerikanen traditiegetrouw Thanksgiving. De feestdag verwijst naar de dag in 1621 waarop Amerikaanse kolonisten hun eerste oogst in de Nieuwe Wereld vierden. De christelijke pelgrims, Engelse protestanten op zoek naar religieuze vrijheid, vierden drie dagen lang feest met de Wampanoag-indianen.

Mythe

Het is een prachtig beeld: de pelgrims en de indianen die gebroederlijk de maaltijd delen. Abraham Lincoln maakte in 1863, midden in de Burgeroorlog, van Thanksgiving een officiële feestdag. Het land had juist in die tijd behoefte aan saamhorigheid. Net als nu in zekere zin.

Het enige probleem: het verhaal is niet waar. Voor de indianen waren er geen gedekte tafels en kalkoenen. Sterker nog, ze waren niet eens uitgenodigd voor dat eerste oogstfeest in 1621. Thanksgiving zoals we het nu kennen, is een typisch staaltje Amerikaanse mythologie: veel is er later bij verzonnen, van de kleren die ze droegen tot het eten dat op tafel stond.

Het weerhoudt de Amerikanen er

niet van om elk jaar weer uitbundig Thanksgiving te vieren. Zo ook in Leiden, waar sinds jaar en dag een dankfeest wordt gehouden in de Pieterskerk. Even dreigde de editie van 2024 in de soep te lopen toen organisator Roberta Enschede pal voor de viering een beroerte kreeg. Maar ze kon op tijd worden opgelapt voor haar veertigste Pieterskerk-viering.

Dat laatste is maar goed ook, want de ervaren Enschede kent als geen ander de gevoeligheden van Thanksgiving. Lofprijzingen voor de 'pilgrim fathers'? Prima, zegt de diplomate, maar dan doen we óók een Wampanoag-gebed. Want ja, Thanksgiving is een feestdag. Maar het is óók een dag van rouw. Een dag waarop inheemse volkeren de bezetting van hun land herdenken.

Onwetendheid

De toevoeging van het Wampanoag-gebed aan de viering kan op brede instemming rekenen van de aanwezigen. „Dat vond ik héél mooi”, zegt Tré Shawn Griffin-Noordermeer uit Ohio na afloop. „Het verhaal van Thanksgiving is jarenlang veel te rooskleurig geweest. Daar stonden we vroeger nooit bij stil. Maar het is fijn dat we eindelijk die sluier van onwetendheid verwijderen.”

Lof voor de pelgrims en een gebed voor de Wampanoag

Het zijn woorden waar Geneva Stolze uit Wassenaar helemaal mee kan instemmen. Sterker, als het aan haar lag, werd het lied van de inheemse volkeren nog duidelijker aangestipt. „Kinderen moeten wel weten wat er echt is gebeurd”, zegt ze. „De pelgrims brachten ziektes, er waren massaslachtingen en deportaties. Dat puntje werd niet echt benoemd.”

Ze kijkt naar haar dochtertje in pelgimskostuum, haalt diep adem en dan komt het hoge woord eruit, na een diepe zucht: „Ergens voel je je toch schuldig naar de natives toe.”

De geestelijken en hoogwaardigheidsbekleders staan vooraan tijdens de Thanksgiving-viering in de Pieterskerk.

Bron: Leidsch Dagblad, 29 november 2024